Toelichting Meerjarig investeringsplan

Inleiding
In de begrotingsvergadering van 5 november 2020 zijn vragen over de financiële ruimte voor toekomstige investeringen gesteld en werd de suggestie gedaan om een zogenaamd Meerjarig investeringsplan (MJIP) van 10 jaar op te stellen. Aanleiding was dat we veel investeringen op ons af zagen komen en we geen middelen in de begroting beschikbaar hadden voor vervanging en/of renovatie. Inmiddels hebben we een meerjarig investeringsplan opgesteld. De eerste versie is aangeboden bij de begroting 2022. Elke kadernota en begroting actualiseren we het plan. Daarmee is het een dynamisch document. Ook deze Kadernota 2024 bevat een geactualiseerd MJIP.

Het Meerjarig investeringsplan biedt u inzicht welke investeringen de komende jaren op ons af komen. Voor deze investeringen zijn geen middelen beschikbaar voor vervanging en of renovatie. Het is ons volstrekt duidelijk dat de totale beschikbare financiële ruimte beperkt is voor bestuurlijke bestedingsvoorstellen en dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt. Hiervoor is visie nodig. Graag nodigen wij u uit om samen met ons de komende jaren hier vorm aan te geven. Ook is het, in verband met de beperkte financiële ruimte, duidelijk dat de investeringen gefaseerd moeten worden. Als voorbeeld kan worden genoemd de nieuwbouw, renovatie en verduurzaming van onderwijshuisvesting. Keuzes en fasering is het devies.

Waar mogelijk hebben we in het geactualiseerde MJIP een relatie gelegd met het coalitieakkoord en het bestuursprogramma. Zo zijn de uitkomsten van het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs in het MJIP verwerkt.

Financiering van het MJIP
Onze huidige systematiek is dat in de Begrotingen 2024 tot en met 2026 de bestuurlijke bestedingsvoorstellen integraal worden afgewogen en dat er vervolgens financiële ruimte voor deze voorstellen wordt gezocht. Vervolgens worden alle afzonderlijke voorstellen uitgewerkt en separaat aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Inmiddels zijn we erin geslaagd om separaat middelen te reserveren voor het MJIP. Dit zijn de middelen die de gemeente extra ontvangt uit de Herziening Gemeentefonds omdat we voordeelgemeente waren.

Financiële ruimte en bestedingsvoorstellen 2024
Hieronder een overzicht van de bestedingsvoorstellen uit de begroting 2024 voor het meerjarig investeringsplan. Deze zijn toegelicht in de bijlage Dynamische Prioriteiten Lijst (DPL) van de begroting 2024.

	Budget MJIP	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
	Restant begroting 2023	**133.000**	**508.000**	**508.000**	**508.000**	**508.000**
	Bestedingsvoorstellen					
1	Overdragen gebouw voetbalvereniging Nieuw-Buinen	58.000	58.000	58.000	58.000	58.000
2	Subsidie instandhouding kerncomplexen voetbal	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
3	IHP renovatie en nieuwbouw (blok 1)	-94.950	-94.950	-94.950	-94.950	-94.950

4	Binnenklimaat en verduurzaming (blok 1)	-97.845	-97.845	-97.845	-97.845	-97.845
5	Investering uitvoering projecten GVVP 2024	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
6	Aanvulling uit knop 2	116.795				
	Totaal:	**-133.000**	**-249.795**	**-249.795**	**-249.795**	**-249.795**
	Restant budget	**0**	**258.205**	**258.205**	**258.205**	**258.205**

De cijfers laten zien dat er na aftrek van deze voorstellen in 2025 nog ruim € 258.000 beschikbaar is voor toekomstige investeringen.

Naast voorstellen met structurele effecten is er ook sprake van voorstellen met incidentele effecten:

Bestedingsvoorstellen	**2024**
1. Renovatie Sportpark Borger kleedruimte (gebouw)	750.000
2. Overdragen gebouw voetbalvereniging Nieuw-Buinen	872.000
Totaal:	**1.622.000**

Het voorstel in de begroting 2024 is om dit bedrag te dekken uit de VAR.

In de Meerjarig investeringsplan is een zogenaamd dynamisch plan en wordt periodiek geactualiseerd. Ten behoeve van deze begroting is het plan geactualiseerd en zijn de bestedingsvoorstellen die in de begroting 2024 staan, uit dit plan gehaald. Dit betekent dat de nog niet voorgestelde bestedingsvoorstellen in dit plan staan.

Toelichting op de investeringen
Hieronder worden de actuele investeringen van het MJIP toegelicht per categorie.

Binnensport
In de raadsvergadering van 10 mei 2021 is de Toekomstvisie binnensport behandeld en de visie vastgesteld en heeft het college de opdracht gekregen om uitvoering te geven aan de opgenomen opgaven. Uit deze visie blijkt dat diverse gymzalen, sporthallen en sportzalen sterk verouderd zijn en niet allemaal meer voldoen aan de eisen die in de huidige tijd worden gevraagd.

Buitensport
Er staan diverse investeringen in de buitensport in het meerjarig investeringsplan:
A. Renovatie Sportpark Borger kleedruimte. Hiervoor is in BERAP 2022-II € 750.000 beschikbaar gesteld en in de begroting 2024 wordt voorgesteld om nogmaals € 750.000 beschikbaar te stellen. De incidentele kosten kunnen niet worden geactiveerd, want dit sportpark wordt geprivatiseerd. Vervolgens is het de intentie om in de loop van 2024 met een raadsvoorstel te komen waarin de definitieve kosten in beeld komen.
B. Voor de renovatie en privatisering van de niet-kerncomplexen is € 150.000 benodigd. De verwachting is dat we deze kosten uit de reserve Kern en Kader kunnen dekken.

Gemeentewerf
In de Begroting 2023 heeft de raad een investeringskrediet voor aanpassing van het gemeentehuis vastgesteld. De aanpassingen zijn noodzakelijk in verband met nieuwe eisen die aan huisvesting worden gesteld. Tevens zijn middelen voor een nieuwe raadzaal beschikbaar gesteld.

Op de MJIP resteert een investering op de werf in 2e Exloërmond. Ook hier zijn aanpassingen nodig. Deze vloeien deels voort uit de doorontwikkeling van onze bedrijfsvoering. Dit maakt dat het terrein qua inrichting niet meer voldoet aan de wensen van deze tijd. Daarnaast is de situering van de zoutloods in verband met de weersinvloeden niet ideaal. Tot slot kan de inrichting van het Afvalbrengpunt geoptimaliseerd worden.

Onderwijshuisvesting
We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen en dus ook voor nieuwbouw en/of renovatie. Ook speelt de verduurzaming van deze scholen daarbij een rol.

Het IHP is door de raad op 20 april 2023 vastgesteld.

Concreet is er budget noodzakelijk voor fase 1 voor de volgende gebouwen:

- CKC school 59:	€ 1.180.000
- OBS 75 Nieuw-Buinen:	€ 1.706.000
- OBS De Aanloop:	€ 1.624.000
- CKC De Borgh	€ 600.000
Totaal:	€ 5.110.000

In de begroting 2023 is al hiervoor € 3 miljoen beschikbaar gesteld en aanvullend wordt in de begroting 2024 een aanvullend investeringskrediet van € 2.110.000 (met een kapitaallast van € 94.950) voorgesteld, zodat er voldoende middelen zijn om fase 1 te realiseren.

In de begroting 2024 is voorgesteld om voor het binnenklimaat en verduurzaming een bedrag van € 1.067.400 (kapitaallasten € 97.845) te investeren. Dit is bedoeld voor de scholen die vallen in fase 3 en 4 en voorlopig nog niet in aanmerking komen voor grootschalige renovatie of nieuwbouw.

Tot slot is er een bedrag opgenomen voor de bouw van een MFA in 2e Exloërmond. De kosten worden aanvullend op de investering van de scholen, ingeschat op € 1.500.000. De investering van de scholen in 2e Exloërmond zijn in fase 2 van het IHP opgenomen. In de begroting 2024 stellen we voor om een voorbereidingskrediet van € 50.000 beschikbaar te stellen. We willen als college gaan werken aan een structurele en toekomstbestendige oplossing voor de scholen, de buitensport en het dorpshuis. Het is onze intentie om in de begroting 2025 de raad een krediet te vragen om een MFA in 2e Exloërmond te vragen.

Overige gebouwen
Onze gemeente heeft diverse overige gebouwen zoals woning / schapeninformatiecentrum en Willibrordkerk. Investeringen in deze gebouwen zijn afhankelijk van een visie over deze gebouwen. Daarbij is ook het verkopen van deze gebouwen een optie.

Verkeer
In de raadsvergadering van 17 oktober 2019 is het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) voor de periode 2019-2029 vastgesteld. De kosten van de projecten die voortvloeien uit het GVVP zijn geraamd op € 6.200.000. Rekening houdend met de verwachte subsidies en het combineren met andere gemeentelijke of provinciale projecten is de verwachting dat er 10 jaar lang € 500.000 per jaar nodig is. Dus in totaal is het gemeentelijk aandeel € 5.000.000.

Het krediet voor het Gemeentelijke Verkeer en Vervoerplan (GVVP) in de komende jaren is vanwege indexatie en de wens om extra te investeren in verkeersveiligheid verhoogd naar

€ 600.000 per jaar. De kapitaallasten bedragen € 45.000 per jaar. In de begroting 2024 stellen we voor om € 45.000 beschikbaar te stellen.

Bruggen (kunstwerken)
Uit het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) blijkt dat er structureel te weinig middelen beschikbaar zijn voor het onderhoud van bruggen. Hiervoor is incidenteel voor onderzoek naar achterstanden € 50.000 beschikbaar gesteld in de begroting 2022. In de begroting 2023 is door de raad besloten om € 11.000 beschikbaar te stellen voor twee bruggen in Borger en Odoornerveen.

In het MJIP staat een voorstel om een aantal bruggen in onze gemeente te renoveren. De kapitaallasten bedragen in totaal € 55.000.

Fietspaden/voetpaden
Het college heeft de ambitie om een impuls te geven aan het thema recreatie en toerisme. Daarvoor wordt momenteel gewerkt aan een meerjarig investeringsplan voor de voetpaden in onze gemeente. Voor de fietspaden is inmiddels een investeringsplan opgesteld.

Het investeringsbedragen in het MIJP is aangepast conform de opzet en inhoud van het Fietsplan. Dit plan is recentelijk door externen opgesteld en het college komt de komende periode met een voorstel. Duidelijk is dat er keuzes moeten worden gemaakt, faseren en dat cofinanciering van rijk/provincie noodzakelijk is.

Voor de Doorfietsroute Borger-Exloo-Valthe-Emmen is in de Begroting 2022 het eerste deel van het krediet beschikbaar gesteld.